

Наталія СУРНИК,
викладач економічних дисциплін,
Відокремлений структурний підрозділ «Шепетівський фаховий коледж
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Інтерес до питань аналізу грошових потоків підприємств пов'язаний із їх надзвичайною важливістю в забезпеченні стабільної діяльності та фінансової стійкості підприємств, впливом на функціонування всіх структурних підрозділів підприємства, високою чутливістю до багатьох факторів. Крім того, без проведення аналізу грошових потоків неможливо правильно спланувати обсяги та напрями руху грошових потоків для досягнення не тільки тактичних, а й стратегічних цілей підприємств [1].

Обмеженість грошових ресурсів на підприємствах, нестійкий фінансовий стан багатьох підприємств, ризик втрати платоспроможності, інші внутрішні і зовнішні фактори визначають необхідність проведення аналізу грошових потоків з метою контролю стану ліквідності і платоспроможності та підвищення рівня ефективності управління грошовими потоками підприємств.

Якість управління фінансами можна оцінити на основі співвідношення грошових потоків від різних видів діяльності. Аналіз руху грошових коштів за видами діяльності за даними форми № 3 фінансової звітності «Звіт про рух грошових коштів», де міститься інформація про надходження і вибуття грошових коштів підприємства протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Аналіз руху коштів у розрізі окремих видів діяльності підприємства дає можливість оцінити, з яких джерел надійшли ці кошти, які напрями їх використання, чи вистачає власних оборотних коштів підприємства для інвестиційної діяльності, визначити спроможність підприємства

розраховуватися за своїми зобов'язаннями, а також чи вистачить одержаного прибутку для забезпечення поточної діяльності підприємства [1].

Звіт про рух грошових коштів надає додаткову інформацію для користувачів фінансової звітності щодо змін, що відбулися в балансі підприємства, а також щодо того, наскільки суттєвими є статті доходів та витрат, що були отримані та сплачені грошовими коштами.

Звіт про рух грошових коштів у поєднанні з іншими фінансовими звітами надає можливість: - оцінити здатність підприємства генерувати майбутні позитивні грошові потоки; - зробити висновки щодо спроможності підприємства виконувати свої зобов'язання; - пояснити причину існування різниці між прибутком у звіті про фінансові результати та грошовими надходженнями і платежами; - оцінити операції підприємства, що належать до інвестиційної та фінансової діяльності [3].

Отже, основною метою складання звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

Процес складання звіту про рух грошових коштів - це послідовність таких етапів:

1. Визначення зміни залишків грошових коштів та їх еквівалентів.
2. Визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності.
3. Визначення руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності.
4. Визначення руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності.
5. Подання отриманої інформації у формі звіту про рух грошових коштів.

Аналіз руху грошових коштів дає змогу вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення надходжень над видатками, що дає змогу робити висновки про можливість внутрішнього самофінансування. Такий аналіз інформує про наявність у підприємства коштів для придбання необхідних засобів виробництва, погашення боргів, фінансування своєї діяльності [2]. Головна мета аналізу грошових потоків полягає в оцінці здатності підприємства

заробляти грошові кошти визначеного обсягу в певні строки, необхідні для здійснення запланованих витрат. Для цього необхідно вирішити такі завдання:

- вивчити обсяги та джерела грошових коштів підприємства;
- дослідити основні напрями використання грошових коштів;
- зробити аналіз достатності власних коштів для здійснення інвестиційної діяльності;
- з'ясувати причини розходження між величиною отриманого прибутку та фактичною наявністю грошових коштів;
- досягти фінансової оптимізації [3].

Загалом на основі проведеного дослідження можна стверджувати, що інформація, подана у звіті про рух грошових коштів, у поєднанні з іншими фінансовими звітами надає змогу оцінити рівень гнучкості, ліквідності та фінансової стійкості підприємства, його здатність генерувати надходження грошових потоків, можливість реагувати на зміни ринку, спроможність погашати свої зобов'язання. Виявлено, що звіт про рух грошових коштів є також підставою для планування інвестиційної та фінансової політики, а компетентне управління рухом грошових коштів є необхідною умовою для розвитку та зростання підприємства.

Список використаних джерел

1. Кошельок Г. В. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством // Галицький економічний вісник. - Т.: ТНТУ, 2020, том 63, № 2, с. 231-242. Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/32461>

2. Нікольчук Ю. М., Лугівська О.П. Організаційно-економічний механізм управління грошовими потоками підприємства в сучасних умовах господарювання. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* 2020. № 3. С. 95-102.

Режим доступу: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=976>

3. Панасюк О.В., Мазанович І.С. Удосконалення аналізу грошових потоків підприємства та їх оптимізація в процесі управління. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 6 (23). С. 128–133.

Режим доступу: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/6_23_ukr/24.pdf

Наталія ТКАЧУК,
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
Україна

ТЕОРІЯ СИНЕРГІЇ ЯК МОТИВ КОНСОЛІДАЦІЇ БАНКІВ

Сучасний період розвитку банківського бізнесу характеризується стрімким збільшенням консолідаційних процесів банківських установ. Для характеристики процесів консолідації банків доцільно з'ясувати мотиви учасників таких інтеграційних процесів, які й зумовлюють, у певній мірі, їх ефективність і результативність.

Спроби зрозуміти мотиви, які рухають банками, що активно використовують в своїй діяльності стратегії консолідації, призвели до визначення трьох основних теорій: синергетичної, агентських витрат і теорії гордині. Розглянемо особливості та характерні ознаки теорії синергії, яка найчастіше виявляється головним мотивом консолідаційних процесів у банківському секторі.

Теорії консолідації в економічній науці сформувалися відносно недавно - в 80-і роки ХХст., хоча практика злиттів і поглинань компаній вимірюється десятиліттями. Теорія синергії вперше була сформована в роботах учених Бредлі М., Десая А., Кіма Е., а в 1983р. знайшла подальше відображення в дослідженнях Берковича Е. і Нараяна М. [1, 2]. Сутність синергетичної теорії полягає в тому, що утворена в результаті злиття нова компанія може використовувати низку переваг (синергій), які з'являються в результаті